

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, психотерапії, загальної і медичної психології,
наркології та сексології

Затверджено на методичній нараді кафедри
психіатрії, психотерапії, загальної і медичної психології,
наркології та сексології
Зав.кафедри д.мед.н., професор В.В.Чугунов

“ _____ ” _____ 2015 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

до практичного заняття по темам №3, №4 «Поняття про психосоматичні та
соматопсихічні розлади. Статеві, вікові та профільні особливості хворих»

ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

(спеціальність «Лабораторна діагностика», спеціалізація – лікар-лаборант)

ТЕМА : «Психосоматичні та соматопсихічні розлади у хворих хірургічного профілю»

Актуальність теми: Термін «психосоматика» вперше був застосований на початку XIX ст. J.Heinroth (1818). Через сторіччя в лікарський лексикон було введено поняття «Психосоматична медицина». Під поняттям «психосоматичні» спочатку почали об'єднувати такі захворювання, як ішемічна хвороба серця, артеріальна гіпертензія, виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки, бронхіальна астма, псоріаз і ін., істотну роль в патогенезі яких грають несприятливі психічні впливи. У сучасній медицині розділ психосоматики представляють клінічні, психологічні, епідеміологічні і лабораторні дослідження, які освітлюють роль стресу в етіопатогенезі соматичних захворювань, зв'язок патохарактерологічних і поведінкових особливостей з чутливістю або стійкістю до певних соматичних захворювань, залежність реакції на хворобу (поведінки в хворобі) від типу особистісного складу, вплив деяких методів лікування (хірургічні втручання, гемодіаліз і т.п.) на психічний стан. Практичне володіння навичками виявлення психологічних чинників розвитку психосоматичної патології є необхідним для професійної діяльності сучасного лікаря.

Загальна мета: Уміти розпізнавати особливості психологічного реагування пацієнтів на різні захворювання, виявляти психосоматичні розлади і визначати тактику ведення пацієнта.

Зміст та структура заняття

Теоретичні питання:

1. Психосоматичний підхід як принцип лікувальної діяльності.
2. Емоційний стрес як фактор етіопатогенезу психосоматичних розладів.
3. Вплив психологічних факторів на перебіг соматичних розладів.

4. Теорії психосоматичних взаємовідношень.
5. Механізми психологічного захисту особистості.
6. Поняття адаптації та дезадаптації.
7. Класифікація психосоматичних розладів.
8. Непатологічні психосоматичні реакції.
9. Принципи профілактики психосоматичних розладів.
10. Психологічні зміни при інфекційних захворюваннях, туберкульозі, СНІДу.
11. Психологічні зміни у хворих жінок в гінекологічному стаціонарі.
12. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.
13. Психологічні особливості хворих в хірургічному стаціонарі в до- і післяопераційному періоді, в ортопедії і травматології.
14. Психологічні особливості хворих в стоматології, офтальмології, отоларингології.
15. Психологічні особливості хворих з онкологічною патологією.

ГРАФОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

Визначення вихідного рівня знань.

Визначення вихідного рівня знань проводиться шляхом вирішення студентами тестових завдань. Викладач перевіряє їх згідно з еталонами відповідей, обговорює результати.

Опитування за основними питаннями теми заняття.

Шляхом індивідуального опитування кожного студента за питаннями щодо теми заняття викладач має змогу визначити теоретичний рівень знань студентів. Відповіді обговорюються всіма студентами, доповнюються, поширюються під керівництвом викладача.

Самостійна робота студентів.

Студенти проводять опитування хворих за темою заняття, наділяючи увагу скаргам, анамнезу життя та захворювання, визначають основні симптоми та синдроми, які дозволяють припустити дане захворювання. Студенти визначають основні напрямки обстеження та лікування, пропонують окремі групи лікарських препаратів і дози. Під час самостійної

роботи викладач коректує відповіді, обговорює різні варіанти психотерапії і фармакотерапії.

Аналіз і підсумок роботи студентів.

Підсумок заняття проводиться вирішенням підсумкового тестового контролю. Студентам пропонується вирішити тести формату КРОК-1,2. Викладач перевіряє правильність вирішення за еталонами відповідей. Проводиться аналіз роботи кожного студента на занятті.

Місце та час проведення заняття.

Заняття зі студентами проводиться на протязі запланованого часу. Заняття проводяться в учбовій кімнаті. Курація хворих відбувається в палатах відділень психіатричної лікарні.

Оснащення заняття.

1. Таблиці.
2. Схеми.
3. Набори завдань вихідного рівня.
4. Набори тестів підсумкового контролю.

План та організаційна структура заняття.

№ пп	Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навч. цілі в рівня х засвоє ння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення (контролю, наочності, інструктивності)
1.	Підготовчий етап Організаційні заходи	II	Фронтальне індивідуальне	П.1 актуальність теми

2.	Постановка навчальних цілей та мотивація	II	усне експрес - опитування	П.2 навчальні цілі
3.	Контроль вихідного рівня знань, навичок, умінь:	III	Тестовий контроль II рівня Рішення типових задач II рівня	Таблиці, малюнки, структурно-логічні схеми, лікарські препарати, слайди Питання для індивідуального опитування Тести та задачі II рівня
4.	Основний етап Формування професійних вмінь та навичок: 1.Оволодіння методикою проведення цілеспрямованої бесіди. 2.Сформувані вмінь провести усебічне (доступного студенту рівня) обстеження статусу хворого, інтерпретувати їх дані.	III III III	Професійний тренінг на хворому. Рішення тестів та задач III рівня. Професійний тренінг у вирішенні нетипових клінічних ситуацій	Алгоритми (орієнтовані карти) для формування практичних навичок та вмінь. Хворі Історії хвороби, протоколи обстеження та лікування Тести та нетипові задачі III рівня Імітаційні ігри
5.	Заключний етап Контроль та корекція рівня засвоєння професійних вмінь та навичок Підведення підсумків	III	Індивідуальний контроль навичок або їх результатів.	Результати клінічної роботи Задачі III рівня Тести III рівня
6.	заняття (теоретичного, практичного, організаційного)		Аналіз та оцінка результатів клінічної роботи	Орієнтована карта
7.	Домашнє завдання (основна і додаткова література по темі)		Рішення нетипових задач III рівня.	для самостійної роботи з літературою

			Тестовий контроль III рівня.	
--	--	--	------------------------------------	--

Літератур для викладачів:

1. Вітенко Н.В. Загальна та медична психологія. – К., 1996, стор. 76-89.
2. Василенко В.Х. Внутренние болезни. – М., 1978, стр. 22-31, 46-54, 68-79.
3. Маклаков А.Г. Общая психология. – СПб., 2000, 592 с.
4. Абрамов В.А. та інш. Медична психологія. – Донецьк, 2010. – 289 с.
5. Гавенко В.Л., Вітенко І.С., Самардакова Г.О. Практикум з медичної Психології. – Харків: Регіон-інформ, 2002 – 248с.
6. Основи загальної і медичної психології /за ред. Вітенко І.С., Чабан О.С. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003 – 344с.
7. Медична психологія (підручник): Під заг. ред. професора І. Д. Спірної, проф. І. С. Вітенко, Дніпропетровськ, 2008.
8. Загальна та медична психологія (практикум) Під ред. професора І. Д. Спірної, професора І. С. Вітенко, Дніпропетровськ АРТ– прес, 2002.
9. Тюльпин Ю.Г. Медицинская психология, Москва “Медицина”, 2004.
10. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология, Москва “МЕДпресс–информ”, 2005.
11. Михайлов Б. В., Табачников С. И., Витенко И. С., Чугунов В. В. Психотерапия. – Харьков: ОКО, 2002.